

«Nominar», significat i règims

JAUME SALVANYÀ <jsalvanya@gmail.com>

Nominar, no com a forma antiga de *nomenar* sinó en el sentit actual de ‘seleccionar per a un premi’, és un verb relativament recent en la nostra llengua. Jordi Bruguera aclareix en el *Diccionari de dubtes i dificultats del català* de l’any 2000 que es tracta d’un anglicisme i considera que és substituïble per *seleccionar, designar, proclamar*. El primer ús documentat que es localitza en el Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana és del diari *Avui* de l’any 1983, i el primer diccionari que va entrar aquest significat va ser el *Gran Larousse català* en 1990. Posteriorment, el va recollir en 1998 el *Diccionari complementari del català normatiu*, de Lluís López del Castillo, i després ja s’ha anat incorporant en diferents diccionaris i també en algunes guies, com el *Llibre d’estil* de *El Periódico* o el portal «esadir.cat».

En general, els diccionaris no afinen gaire ni en la definició d’aquest verb ni en l’ús dels seus règims preposicionals. Presento primer les definicions i exemples de cinc dels diccionaris de referència actuals i a continuació faig unes quantes observacions (les sigles dels diccionaris corresponen, per aquest ordre, al *Diccionari de la llengua catalana* del IEC, al *Gran diccionari de la llengua catalana* de l’Enciclopèdia, al *Gran diccionari 62 de la llengua catalana*, al *Diccionari d’ús dels verbs catalans* i al *Diccionari normatiu valencià* de l’AVL).

DIEC2: nominar v. tr. [lèxic comú] Incloure en una nòmina amb vista a un nomenament, un premi, etc. *Rarament nomenen pel·lícules europees per als Oscar.*

GDLC: nominar v. tr. [cinema] Seleccionar entre la producció cinematogràfica anual (les persones i les pel·lícules que concursaran per a obtenir un premi). *La seva pel·lícula ha estat nominada per a l’Oscar.*

GD62: nominar v. tr. Seleccionar, entre la producció cinematogràfica anual, les persones i les obres que concursaran per obtenir un guardó (Oscar, César, Goya, etc.). *Ha estat sis vegades nominat per a l’Oscar al millor actor.*

DUV: nominar [algú o una cosa] (per a un premi) Seleccionar entre la producció cinematogràfica. *Quins directors han nominat enguany? Van nominar la pel·lícula per a dotze òscars. L’han tornat a nominar per a l’ós d’or.*

DNV: nominar v. tr. **AUDIOVIS.** Proposar o seleccionar per a un premi. *Han nominat el curtmetratge.*

1) Fora del DIEC2 i del DNV, els altres diccionaris ceneixen explícitament l’àmbit d’ús d’aquest verb a la «producció cinematogràfica», però el cert és que va força més enllà del setè art: s’utilitza en el teatre (es premien els millors muntatges teatrals, els millors vestuaris, les millors escenografies, etc.), en la ràdio i la televisió (els millors presentadors, els millors programes, els millors documentals, etc.), en la música (els millors cançons, els millors videoclip, els millors discjòqueis, etc.), en el còmic (els millors obres, els millors guionistes, els millors dibuixants, etc.), en l’esport (el millor jugador del món, el millor entrenador, etc.) i, en general, és aplicable a qualsevol camp en què hi hagi candidats a optar a algun premi o distinció: els millors blogs d’internet, els millors invents de l’any, etc.

2) Fora del DIEC2, que fa referència a «un nomenament, un premi, etc.», els altres diccionaris indiquen únicament que s’opta a un «premi» o «guardó». Però de vegades una nominació pot no ser per rebre un premi, sinó un càstig o una penalització. Pensem en els concursos de certes televisions en què cada setmana es designen algunes persones una de les quals acaba expulsada del programa. Estan *nominades*, i la per-

sona més votada no en treu precisament un premi, sinó tot al contrari.

3) Es tracta d’un verb transitiu; per tant, l’únic complement sintàcticament necessari és el directe («algú o una cosa», com indica el DUV entre claudàtors). Ara bé, *nominar* sol requerir un segon complement, de règim, que informa del premi —o càstig— al qual s’opta. Que aquest complement no és imprescindible, també ho indica explícitament el DUV posant-lo entre parèntesis (que en aquesta obra marquen els complements opcionals) i amb el primer exemple: *Quins directors han nominat enguany?* Però s’ha de tenir en compte que quan aquest complement no apareix explicitat és perquè ja s’hi ha fet referència anteriorment i, per tant, el receptor ja té el context que li cal per a entendre l’enunciat. Si no, és semànticament necessari: no podem respondre a la pregunta dels directors nominats enguany si no tenim informació d’allò a què opten.

4) Aquest complement de règim, els diccionaris l’introdueixen amb la preposició composta *per a*, que és la mateixa que selecciona un verb molt pròxim com *designar*: *Van designar la Júlia per a la presidència de la mesa* (DIEC2, s.v. *designar*). Però aquesta preposició conviu en l’ús amb la preposició simple *a*, que diria —i això ja és una opinió personal— que és l’opció per la qual es decanta majoritàriament la llengua oral espontània: *Jordi Savall, nominat als Premis Grammy pel primer enregistrament mundial de l’òpera Teuzzone, de Vivaldi* (324.cat, 15-12-2012); *Messi, Iniesta, Xavi i Neymar, nominats a la Pilota d’Or 2013* (fbarcelona.cat, 29-10-2013); *‘Ernest & Celestine’, nominada a l’Oscar* (elpuntavui.cat, 25-1-2014).

5) Encara hi ha un altre complement que apareix bastant sovint amb aquest verb —ho mostra únicament l’exemple del GD62—, que indica la categoria en la qual s’està nomi-

nat: Pa negre *va ser nominada (per) al premi Gaudí en la categoria de millor pel·lícula*. Aquest complement, que d'entrada sembla circumstancial, pot acabar convertint-se també en un complement de règim introduït amb la preposició simple *a* o amb la preposició composta *com a*: Pa negre *va ser nominada (per) al premi Gaudí a (la) millor pel·lícula* (o *com a millor pel·lícula*). És més: de vegades aquest complement passa a davant del que expressa el premi, i és aquest últim el que aleshores es converteix en circumstancial (Pa negre *va ser nominada a millor pel·lícula en els premis Gaudí*), o fins i tot pot aparèixer tot sol si ja tenim el context dels premis (Pa negre *va ser nominada (com) a millor pel·lícula*). És possible que aquest encreuament de complements

sigui el que ha afavorit l'ús de la preposició *a* comentat en el punt 4.

Totes les consideracions semàntiques sobre el verb *nominar* també són vàlides per al substantiu *nominació*, que incomprendiblement no figura en el DIEC2 amb el sentit que ens ocupa. Sintàcticament, el complement principal de *nominació*, introduït per *de*, és el que en *nominar* era directe, i en el règim dels altres complements continua havent-hi un ball de preposicions: *Villaronga ha conegut la notícia de la nominació de la seva pel·lícula per als Oscars [...] a través d'un SMS* (elperiodico.cat, 28-9-2011); *L'artista valencià Xavier Mariscal celebra la nominació de 'Chico & Rita' a l'Oscar al Millor film d'animació* (324.cat, 2-2-2012); *La resposta de Banksy a la nominació de la pel·lícula com a millor documental va ser «una*

gran sorpresa», en paraules de l'autor (ara.cat, 23-2-2011).

Conclusions

La informació que donen els cinc diccionaris analitzats sobre el significat i els complements del verb *nominar* és incompleta; segurament la definició més reeixida és la del DIEC2, perquè és la més inclusiva. Però, pel que fa a la informació dels règims verbals, cap dels cinc no recull l'opció —detectada en l'ús real— que el complement indicador del premi pot anar introduït per la preposició *a* ni, fora del GD62, que hi pot aparèixer un altre complement, indicador de la categoria, introduït per *a* o per *com a*. D'altra banda, es troba a faltar en el DIEC2 el mot *nominació* amb el significat corresponent al que hem vist per a *nominar*. ♦

Art de la terra

des de 2004

BOTIGA EN LÍNIA DE PRODUCTES ARTESANALS CATALANS

Quadre pintat a mà

Navalla Pallarès pirogravada

Collaret amb Països Catalans

Rajola de ceràmica

Collaret amb estelada d'Or

Barretina de 7 pams pintada

Bota de vi amb senyera

Collaret de Plata

www.artdelaterra.cat

15% de descompte

en quadres, barretines, navalles i botes
al fer la teva compra, introdueix aquest codi: LLN2406